

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/63/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2721200379
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Ilavský
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2721200379.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Daniela Ilavského a sudcov JUDr. Kataríny Slováčkovej a Mgr. Jozefa Mačeja, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: Q. B., nar. XX.X.XXXX a R. B., nar. XX.X.XXXX, obe bytom u matky, zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, deti rodičov - matka: W. G., nar. X.X.XXXX, adresa trvalého pobytu D., B. XX, zastúpená advokátom JUDr. Ľubomír Vanek, adresa sídla Potočná 169/85, Skalica, otec: G. B., nar. X.X.XXXX, bytom W. Str. XXE, XXXX C., Nemecká spolková republika, štátny občan Talianskej republiky, za účasti Krajskej prokuratúry v Trnave, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Skalica z 27. mája 2021 č.k. 9P/16/2021-29, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že:

I. Maloleté deti Q. B., nar. XX.X.XXXX a R. B., nar. XX.X.XXXX sa p o n e c h á v a j ú v osobnej starostlivosti matky.

II. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej Q. B., nar. XX.X.XXXX sumou 100 eur mesačne a na výživu maloletej R. B., nar. XX.X.XXXX sumou 100 eur mesačne a to na každé z maloletých detí, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky.

III. Toto neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenom na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 9P/16/2021.

odôvodnenie:

1.1 Uznesením súd prvej inštancie uložil otcovi maloletých detí Q. B., nar. XX.X.XXXX a R. B., nar. XX.X.XXXX povinnosť prispievať na výživu každého z maloletých detí sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa stanovené podľa osobitného predpisu, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky (výrok I.); vo zvyšnej časti návrh matky zamietol (výrok II.) a zároveň určil, že neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej pod sp. zn. 9P/16/2021 (výrok III.).

1.2.1 V konaní mal za osvedčené, že rodičia maloletých detí nežijú v spoločnej domácnosti.

1.2.2 Maloleté deti žijú v spoločnej domácnosti s matkou a jej synom z predchádzajúceho vzťahu, pričom starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje výhradne matka, ktorá okrem iného uhrádza všetky nevyhnutné výdavky spojené so starostlivosťou o maloleté deti. Mesačné náklady na každé maloleté dieťa predstavujú sumu 330 eur mesačne, pričom okrem maloletej Q. a R. zabezpečuje starostlivosť o ďalšie maloleté dieťa (D. N., nar. XX.X.XXXX).

1.2.3 Matka je zamestnaná, dosahuje čistý príjem vo výške 750 eur mesačne.

1.3 Vec právne posúdil ako nárok na bezodkladnú úpravu pomerov - dočasné ponechanie maloletých detí v osobnej starostlivosti matky a určenie výživného rodičovi, u ktorého nie sú deti v osobnej starostlivosti podľa § 2 ods. 1, čl. 4, § 360 ods. 1, § 366 C.m.p. (zákon číslo 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 329 ods. 1, § 330 ods. 1 a ods. 2 C.s.p. (zákon číslo 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov) a § 34 ods. 1, § 62 ods. 1 až ods. 5 ZR (zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších zmien a doplnení) a § 2 ods. 1 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, a dospel k záveru, že takýto návrh matky maloletých detí je čiastočne dôvodný.

1.4 Na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že je v záujme maloletých detí, aby si rodič plnil vyživovaciu povinnosť. Bez bezodkladnej úpravy pomerov v časti určenia výživného by mohlo dôjsť k ohrozeniu zabezpečovania nevyhnutných potrieb maloletých detí. Preto súd uložil otcovi maloletých detí povinnosť prispievať na výživu každého z detí vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa, t.j. sumu približne 29,42 eur mesačne, a vo zvyšnej časti návrh matky zamietol. Takto určené výživné predstavuje zákonné minimum, ktorým je povinný každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery plniť svoju vyživovaciu povinnosť, keď súd doposiaľ nemal vedomosť o príjmových pomeroch otca maloletých detí.

1.5 Vo vzťahu k matkou navrhovanej úprave dočasného ponechania maloletých detí v jej osobnej starostlivosti súd uviedol, že maloletým deťom je v súčasnosti zabezpečovaná riadna starostlivosť zo strany matky, pričom v danom prípade nebola dôvodná potreba bezodkladnej úpravy pomerov zverením maloletých detí do osobnej starostlivosti matky formou nariadenia neodkladného opatrenia. Matka neosvedčila, že by sa maloleté deti nachádzali v situácii ohrozujúcej ich život, zdravie, priaznivý psychický, sociálny vývin či uspokojovanie ich základných životných potrieb. Dôvody, ktoré matka v návrhu uviedla nijako neosvedčila, preto súd návrh matky v tejto časti zamietol.

1.6 Záverom súd prvej inštancie zdôraznil, že neodkladné opatrenie treba chápať ako výnimočný inštitút procesného práva, ktorý možno aplikovať len za predpokladu, že vec neznesie odklad a je potrebný okamžitý, bezodkladný zásah súdu, pretože bez jeho nariadenia by mohla nastať vážna ujma. Účelom nariadenia neodkladného opatrenia nie je nahrádzať rozhodnutie vo veci samej, ktorému by malo predchádzať riadne dokazovanie na pojednávaní, ktoré pri inštitúte neodkladného opatrenia vzhľadom na jeho charakter a krátkosť času nie je možné.

2.1 Takéto rozhodnutie súdu prvej inštancie napadla riadnym a včasným odvolaním matka s návrhom na zmenu nariadením neodkladného opatrenia v zmysle jej návrhu, vinniac súd prvej inštancie, že tento dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) C.s.p.); jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.) a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) C.s.p.).

2.2 Na odôvodnenie svojho odvolania vo vzťahu k napadnutému výroku I. (určenia vyživovacej povinnosti) uviedla, že dostatočne osvedčila a preukázala odôvodnené výdavky a potreby maloletých detí v sume približne 330 eur mesačne na každé dieťa, pričom rovnaký záver učinil aj súd prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje. Nestotožňuje sa však s dočasným určením výšky výživného v rozsahu 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené a neploleté dieťa, ktorá suma nepredstavuje ani 10% mesačných výdavkov na maloleté deti. Otec maloletých detí sa na výžive maloletých nepodieľa nijakým spôsobom, a to ani jednorazovými dávkami a prihliadnuc na finančné možnosti matky (s ktorými sa rovnako stotožnil konajúci súd) existuje dôvodná obava z ohrozenia možnosti plnenia základných potrieb maloletých detí. Zákonné minimum, ktorým je povinný rodič povinný podieľať sa na výžive oprávneného dieťaťa musí byť zohľadnené aj v súvislosti s príjmom rodiča, ktorý zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloleté deti. Matka však zo svojho príjmu nedokáže adekvátne zabezpečiť základné potreby maloletých detí. Výrok rozhodnutia tak považuje za v rozpore so samotným odôvodnením rozhodnutia. Matka tiež poukazuje na to, že otec maloletých detí je cudzinec, ktorá skutočnosť môže ovplyvniť dĺžku konania, v dôsledku čoho hrozí, že matka nebude vedieť po dlhšiu dobu sama zabezpečiť všetky nevyhnutné potreby maloletých detí.

2.3 Pokiaľ ide o napadnutý výrok II. (dočasné zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matky), matka má za to, že pokiaľ súd rozhodol o dôvodnosti a potrebe dočasnej úpravy vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom, mal nevyhnutne rozhodnúť aj o dočasnom zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, pričom takéto rozhodnutie by nijako nenahrádzalo rozhodnutie vo veci samej. Rozhodnutím o vyživovacej povinnosti konajúci súd v zásade rozhodol aj o osobnej starostlivosti o maloleté deti, avšak túto úpravu nezahrnul do výroku napadnutého uznesenia. Matka zároveň v odvolaní predložila nové dôkazy, a to zápisnicu OR PZ Skalica o výsluchu zo dňa 15.4.2021 a upovedomenie o začatí trestného stíhania vo veci prečinu nebezpečného vyhrážania. Poukazuje na opakujúce sa fyzické ako aj psychické útoky otca na matku, ktoré navyše smerujú aj voči maloletým deťom. Otec sa matke opakovane vyhráža únosom maloletých detí ako aj fyzickými útokmi, táto hrozba je o to akútnejšia, že otec maloletých sa zdržiava v zahraničí, svoje hrozby môže naplniť a tým ohroziť život maloletých detí. V danom prípade je nevyhnutné rozhodnúť o dočasnom zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky.

3. Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 C.s.p.), potom čo zistil, že odvolanie je podané včas a oprávnenou osobou - matkou maloletých detí (§ 355 a § 357 C.s.p.), prejednal vec nielen obsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 65 C.m.p.), pretože konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa možno začať i bez návrhu, postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) pričom dospel k záveru, že odvolacie námietky matky sú dôvodné.

5.1 Predmetom konania vedeného na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 9P/16/2021 je návrh matky maloletých detí Q. B. nar. XX.X.XXXX a R. B., nar. XX.X.XXXX na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd rozhodne o dočasnom zverení (správne ponechaní, pozn. odvolacieho súdu) maloletých detí v osobnej starostlivosti matky a otcovi uloží povinnosť prispievať na výživu maloletých detí sumou 100 eur mesačne na každé maloleté dieťa, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Súd prvej inštancie návrhu matky čiastočne vyhovel, a to pokiaľ ide o uloženie vyživovacej povinnosti, keď otcovi maloletých detí uložil povinnosť prispievať na výživu maloletých detí sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa podľa osobitného predpisu. Pokiaľ ide o rozhodnutie o osobnej starostlivosti, v tomto rozsahu návrh matky zamietol, keď nemal za osvedčenú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami.

5.2 Predmetom odvolacieho konania je preskúmať či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, vec nesprávne právne posúdil a napokon v konaní sa dopustil aj vady, ktorá mohli mať za následok nesprávnosť jeho rozhodnutia.

6. Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov rodičov k maloletým deťom nebola súdom prvej inštancie správne posúdená, pretože matka maloletých detí osvedčila potrebu vydania neodkladného opatrenia v rozsahu, v akom navrhovala, a teda splnenie podmienok pre jeho nariadenie.

7.1 Podľa § 2 ods. 1 C.m.p., na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7.2 Podľa § 111 písm. b) C.m.p., v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o úprave výkonu rodičovských práv a povinností.

7.3 Podľa § 111 písm. c) C.m.p., v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o výžive maloletého.

7.4 Podľa § 360 ods. 1 C.m.p., neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

7.5 Podľa § 366 C.m.p., neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

7.6 Podľa § 36 ods. 1 ZR, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť

výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

7.7 Podľa § 324 ods. 1 a 3 C.s.p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie (ods. 1). Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (ods. 3).

7.8 Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7.9 Podľa § 329 ods. 1 a ods. 2 C.s.p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (ods. 1). Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (ods. 2).

7.10 Podľa § 330 ods. 1 C.s.p. súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

7.11 V zmysle čl. 24 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa (ods. 2).

7.12 V zmysle čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

7.13 Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd nariadiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť iba na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdý nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia.

7.14 Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti sa nevyhnutnosť nariadiť neodkladné opatrenie posudzuje vždy z hľadiska záujmu maloletých detí, ktorý je prioritný, nadradený akémukoľvek inému záujmu, ktorá skutočnosť vyplýva aj z vyššie citovaného čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je na mieste rozhodnúť neodkladným opatrením.

7.15 Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 3/2010).

8. Zo skutkového stavu osvedčeného pred súdom prvej inštancie vyplýva, že maloleté deti Q. a R. B. pochádzajú z druhovského vzťahu rodičov, ktorí od novembra 2020 nežijú v spoločnej domácnosti, keď matka spolu s maloletými deťmi opustila spoločnú domácnosť. V súčasnosti matka spolu s maloletými

deťmi a tiež synom matky z predchádzajúceho vzťahu (mal. D. N., nar. XX.X.XXXX) žijú spoločne v prenajatom 3-izbovom byte v meste D., matka svojim maloletým deťom poskytuje celodennú osobnú starostlivosť, uhrádza všetky náklady spojené so starostlivosťou o ne. V čase podania návrhu maloleté deti navštevovali materskú školu, t.č. si už plnia povinnú školskú dochádzku. Otec maloletých detí je občanom Talianskej republiky, t.č. sa má podľa informácií matky nachádzať v Nemeckej spolkovej republike. Otec o maloleté deti podľa tvrdenia matky neprejavuje skutočný záujem, s maloletými deťmi je v občasnom kontakte prostredníctvom videohovorov, s deťmi sa od opustenia spoločnej domácnosti nestýka. Na starostlivosti o maloleté deti sa nepodieľa ani osobnou starostlivosťou ani materiálnym (finančným plnením), vyživovaciu povinnosť si neplní vôbec. Matka ako dôvod opustenia spoločnej domácnosti uviedla opakované fyzické a psychické útoky zo strany otca, a to aj pred očami maloletých detí, ktoré tieto útoky znášali ťažko. Maloleté deti majú z otca strach, nejavia záujem o styk s otcom. Matka v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (a rovnako i v návrhu vo veci samej) vyjadrila obavu zo správania sa otca, ktorý sa matke opakovane vyhráža odobratím detí a ich premiestnením do Talianska v čase, kedy matka bude v práci, ublížením deťom ako aj matke. Otec matku kontaktuje prostredníctvom textových ako aj hlasových správ cez aplikáciu Messenger, vyhrážky adresuje a zasiela aj synovi matky s predchádzajúceho vzťahu, vyhráža sa jeho zabitím.

9. V odvolaní matka zotrvala na skutočnostiach uvedených v návrhu, na podporu svojich tvrdení predložila nové dôkazy, a to upovedomenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona ako aj zápisnicu o výsluchu v uvedenej veci zo dňa 15.4.2021, v ktorej podrobne opisuje správanie otca (vyhrážky o únose detí do Talianska, o tom ako sa matka z Talianska už nevráti živá, agresívne a nevyspytateľné správanie otca, zdržiavanie sa otca pred bytom matky a ďalšie).

10. Odvolací súd s poukazom na takto matkou osvedčený skutkový stav nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie o neosvedčení potreby bezodkladnej úpravy pomerov, a to potreby dočasného ponechania maloletých detí v osobnej starostlivosti matky. Okresný súd pri svojom rozhodnutí vychádzal len z toho, že matka maloletým deťom poskytuje osobnú starostlivosť a uhrádza všetky odôvodnené potreby maloletých. Nijakým spôsobom však neprihliadol na okolnosti vzájomného spolužitia (ktoré majú pre posúdenie dôvodnosti dočasného ponechania maloletých detí v osobnej starostlivosti matky zásadný význam), na správanie otca nielen počas spolužitia, ale najmä po opustení spoločnej domácnosti (fyzické a psychické násilie), opakované vyhrážky únosom detí, ktoré matka vníma ako dôvodnú obavu nielen o svoj život a zdravie, ale najmä o život a zdravie maloletých detí a v neposlednom rade na strach detí z otca. Vzhľadom na matkou prezentované skutočnosti tu existuje dôvodná obava z naplnenia vyhrážok otca, dokonca hrozba únosu maloletých detí a ich odlúčenia od matky, taktiež hrozba fyzického útoku otca na maloleté deti ako aj matku. Matka sa otca bojí, má poznatky o trestnom stíhaní otca v Rakúskej spolkovej republike pre totožné konanie (fyzické napadnutie svojej niekdajšej partnerky), má vedomosť o tom, že otec vlastní zbrane (rôzne nože a meče), podľa tvrdení matky je schopný ublížiť. O závažnosti vyhrážok otca napokon svedčí aj to, že po prvotnom odmietnutí trestného oznámenia okresný prokurátor nariadil vo veci opätovne konať, záväzným pokynom nariadil poverenému príslušníkovi PZ povinnosť zaoberať sa trestným oznámením matky, v dôsledku čoho bolo dôvodne začaté trestné stíhanie. Zo všetkých týchto skutočností vyplýva, že v danom prípade matka naliehavosť potreby nariadenia neodkladného opatrenia osvedčila, osvedčila dôvodnú obavu o život a zdravie maloletej Q. a R., hrozbu únosu detí ako aj hrozbu ublíženia deťom zo strany otca maloletých. V budúcnosti tu tak hrozí rodičovský konflikt pokiaľ ide o osobnú starostlivosť o maloleté deti, pričom potreba dočasného ponechania maloletých detí je daná o to viac, že otec maloletých je cudzinec, zdržiava sa v zahraničí, matka nemá vedomosť o tom kde a v akom čase sa pohybuje, či maloleté deti skutočne neodoberie z predškolského, resp. školského zariadenia v čase, kedy bude matka v práci a nepremiestni ich bez vedomia a súhlasu matky mimo ich bydliska.

11. Práve preto odvolací súd pristúpil k zmene napadnutého uznesenia a rozhodol o dočasnom ponechaní (ktorý pojem zahrnul do odôvodnenia tohto uznesenia) maloletých detí v osobnej starostlivosti matky. V danom prípade odvolací súd rozhodol o dočasnom ponechaní práve s poukazom na to, že konanie o nariadenie neodkladného opatrenia nemá povahu rozhodnutia vo veci samej (dočasnou úpravou sa tu navyše ani tzv. nekonzumuje vec sama) a ide len o dočasnú úpravu pomerov medzi stranami. Preto nebolo možné rozhodnúť o zverení maloletých detí matke (ktorý pojem predstavuje konečnú a trvalú úpravu) a tým nahrádzať, resp. predbiehať rozhodnutie vo veci samej. Práve pojem

ponechanie maloletých detí v osobnej starostlivosti matky vyjadruje ďalšie zotrvanie stavu, ktorý pretrváva od odsťahovania sa matky s maloletými deťmi zo spoločnej domácnosti a trvá doposiaľ.

12. Na tomto mieste odvolací súd dodáva, že nateraz nebolo nutné zisťovať, či vo veci trestného stíhania už bolo vznesené obvinenie otcovi maloletých detí a v akom štádiu je trestné konanie (vedené OR PZ Skalica ČVS:ORP-85/SI-SI-2021), pretože už samotné skutočnosti osvedčené matkou postačovali na to, aby odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia. Samotné začatie trestného stíhania nasvedčuje tomu, že orgány činné v trestnom konaní nesporne disponujú dostatočnými informáciami na to, aby bolo začaté trestné stíhanie, čo v konečnom dôsledku verifikuje matkou uvádzané skutočnosti, obavy matky sú dôvodné a konanie otca vykazuje vyššiu mieru závažnosti.

13.1 Pokiaľ ide o dočasnú úpravu výživného, súd prvej inštancie síce správne konštatoval osvedčenie potreby bezodkladnej úpravy pomerov, a to uloženia povinnosti otcovi prispievať na výživu maloletých detí, nesprávne už však vyhodnotil mieru, resp. výšku, v akej sa má otec podieľať na plnení vyživovacej povinnosti k maloletým deťom na čas do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Odvolací súd sa nestotožňuje s výškou vyživovacej povinnosti otca zohľadňujúc ustanovenie § 62 ods. 3 ZR, pretože toto ustanovenie určuje len minimálnu výšku, akou je povinný rodič povinný prispievať na výživu oprávneného dieťaťa. Neznamená to však paušálne aplikovanie tzv. minimálneho výživného v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, a to ani v prípade, kedy súd doposiaľ nemá preukázané príjmové pomery povinného rodiča.

13.2 Podľa § 366 C.m.p., neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

13.3 Pokiaľ ide o samotnú výšku výživného poukazujúc na vyššie citované ustanovenie § 366 C.m.p., zákon nedefinuje, čo znamená pojem „nevyhnutná miera“ ani objektívne kritéria, z ktorých je potrebné vychádzať pri určení vyživovacej povinnosti neodkladným opatrením. Odvolací súd zastáva názor, že musí ísť o takú výšku výživného, ktorá dočasne (až dotedy, kým o výživnom nebude rozhodnuté v konaní vo veci samej po náležitom skúmaní odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa a schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča) pokryje všetky nevyhnutné výdavky spojené s uspokojením základných potrieb maloletého dieťaťa (napr. zabezpečenie stravovania, zdravotnej starostlivosti, hygienických potrieb, prípadne výdavkov spojených so vzdelávaním).

14. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené matkou osvedčené skutočnosti má za to, že v danom prípade je v najlepšom záujme maloletých detí, aby otec ako povinný rodič prispieval na výživu maloletých detí, a to v pravidelných intervaloch, pretože výživné je definované ako opakovaná dávka. Už len z tejto konštrukcie možno vyvodiť, že záujem na plnení výživného, a to obzvlášť pre maloleté dieťa je, aby toto výživné nebolo poskytované sporadicky, podľa možností rodiča, jeho aktuálnych pocitov a svojvôle, ale v pravidelne opakujúcich sa dávkach. Nemožno totižto ponechať maloleté dieťa a aj matku v neistote, či ten ktorý mesiac povinný rodič prispeje na jeho výživu, v akej výške, a či vôbec, resp. že povinný rodič (otec) si nebude plniť vyživovaciu povinnosť zámerne ako odplatu voči matke, ktorá spolu s deťmi opustila spoločnú domácnosť. Z doposiaľ osvedčených skutočností síce nebol osvedčený príjem otca (súd ho v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia ani nemá priestor skúmať), uvedené ho však nezbaňuje povinnosti vyživovať svoje dieťa, o to viac, že doposiaľ k žiadnej úhrade, alebo vecnému plneniu pre maloleté deti nedošlo.

15. Matka dosahuje príjem vo výške 750 eur mesačne, výdavky na maloletú Q. a R. špecifikovala nasledovne: 170 eur ako alikvotná časť nákladov na bývanie, 250 eur strava, 100 eur oblečenie a obuv, 50 eur lieky a vitamíny, 28 eur materská škola, 20 eur iné výdavky, t.j. suma 334 eur na jedno maloleté dieťa mesačne. Okrem maloletej Q. a R. má matka vyživovaciu povinnosť aj k mal. D.. Z uvedeného je zrejmé, že príjem matky nie je spôsobilý dlhodobo pokryť všetky nevyhnutné výdavky spojené so starostlivosťou o maloleté deti, navyše, je to matka, ktorá sa o maloleté deti osobne stará, čím si de facto plní vyživovaciu povinnosť aj takouto formou. Netreba opomínať tiež to, že príjem matky vo výške 750 eur možno považovať za akýsi ideálny, avšak môže nastať situácia (napr. aj v dôsledku pandémie), kedy matka ostane práceneschopná, resp. bude potrebné celodenne ošetrovať maloleté deti, ktoré skutočnosti vedú k úbytku pravidelného mesačného príjmu, a tým pádom aj k ohrozeniu možnosti uhrádzať odôvodnené potreby maloletých detí. Napokon, pokiaľ by aj matka dosahovala príjem, ktorý by bol eventuálne spôsobilý riadne pokryť všetky odôvodnené potreby maloletých detí, táto skutočnosť nezbaňuje otca vyživovacej povinnosti.

16. Vzhľadom na matkou špecifikované pravidelné mesačné výdavky maloletých detí, a to sumou približne 334 eur mesačne na jedno maloleté dieťa (prihliadnuc na návrh matky) odvolací súd rozhodol tak, že otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletých detí sumou 100 eur mesačne, a to na každé maloleté dieťa, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Takáto výška výživného bude nateraz spôsobilá pokryť časť nevyhnutných výdavkov na maloleté deti. Za nevyhnutné výdavky považoval odvolací súd najmä výdavky na stravu (250 eur), hygienické potreby a lieky (50 eur) a bývanie (170 eur), t.j. spolu 470 eur. Výživné spolu v sume 200 eur (spolu na obe deti) tak predstavuje približne 43% nevyhnutných mesačných výdavkov matky na maloleté deti. Odvolací súd však zdôrazňuje, že rozsah výživného tak, ako bol určený týmto neodkladným opatrením sa zásadne odlišuje od rozsahu v konečnom rozhodnutí. Výrok neodkladného opatrenia nielenže nepredurčuje, ale ani nijako neprejudikuje obsah meritórneho rozhodnutia, pretože výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných životných potrieb oprávneného (tu maloletých detí).

17. Pri určení vyživovacej povinnosti odvolací súd prihliadol aj na to, že maloleté deti v čase podania návrhu navštevovali materskú školu, t.č. už ale nastúpili povinnú školskú dochádzku a aj napriek doposiaľ neustáleným výdavkom je zrejmé, že nástupom detí na základnú školu úmerne vzrastú (ak už nevzrástli) pravidelné mesačné výdavky matky. V neposlednom rade odvolací súd musel zohľadniť aj špecifikum tohto (a rovnako i konania vo veci samej) a síce, že otec maloletých detí je občanom iného štátu, rovnako sa zdržiava v cudzine. Existuje tu predpoklad dlhšieho trvania konania a vydania konečného rozhodnutia vo veci samej, a to z objektívnych príčin, ako napr. preklad písomností súdu a rozhodnutí do cudzieho jazyka, doručovanie predvolania otcovi do zahraničia, odstraňovanie väd doručovania ako aj pátranie po pobyte otca (vzhľadom na neprevzaté predvolanie otcom na známej adrese), zisťovanie jeho osobných a majetkových pomerov, a tiež možné zisťovanie stavu trestného konania, prípadne možné obštrukcie. Preto bolo potrebné rozhodnúť o výživnom v matkou navrhovanom rozsahu, a tým predísť neistote a obave z ohrozenia výživy maloletých detí, a to až do času, kým o úprave práv a povinností k maloletým deťom nerozhodne súd vo veci samej.

18. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody odvolací súd napadnuté uznesenie v zmysle § 388 C.s.p. zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

19. O trovách konania odvolací súd nerozhodol, pretože nejde o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. O nároku na náhradu trov konania bude rozhodnuté až v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

20. Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení a § 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je podľa § 421 C.s.p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).